

ПУ-ТУ

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ

Ціна 3 н.м.

13 липня 1947 р.

УКРАЇНСЬКА

№ 1739

МУЗЕУ АНДР.

№ 19

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

СИЛИ НОВОЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ — В. Буллїт	Стор. 3
ВАЛДОРФ - АСТОРІЯ — А. Тодор	4
ДАРДАНЕЛЛИ — А. Вовченко	6
ЙОГО ІМ'ЯМ — К. Яворський, М. Янішевський	8
ВІЙНА ЗА ВОЛІВ — Н. Баварський	11
ЗРАДА (Байка) — Іван Манило	12
»ТОСКА« — О. Сурмач	13
ТРОЯНДА — М. Галинський	13
ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР — Клименко	14
УСМІШКИ, РОЗВАГИ	15

НА ОБКЛАДИНЦІ — На тенісних картах.

*

»Пу-Гу« виходить щотижня.

Ціна окремого числа 3 н. м.

Передплата — 12 н. м. місячно, на 3 м-ці — 36 н. м. Гроші висилати поштовими переказами на адресу видавництва.

Видавець і головний редактор —

ВОЛ. ЧАРНЕЦЬКИЙ.

*

Адреса редакції та видавництва:

Augsburg, Bismarckstraße 13 П.
Verlag „Pu-Hu“. Telefon 8885

*

Published under D. P. Publications

License US-E-4,

OMGB. Information Control Division.

Klischee: Behnsen & Co., Augsburg.

Druck: H. Mühlberger, Augsburg. — 7. 47.

Відома американська кіно-артистка РІТА ГЕЙВОРС прибула 30 червня до Франкфурту на Майні, щоб узяти участь у містечковому обслуговуванні американських окупаційних військ. На фото: Ріта Гейворс на головному вокзалі у Франкфурті на Майні. (Фото вгорі ліворуч.)

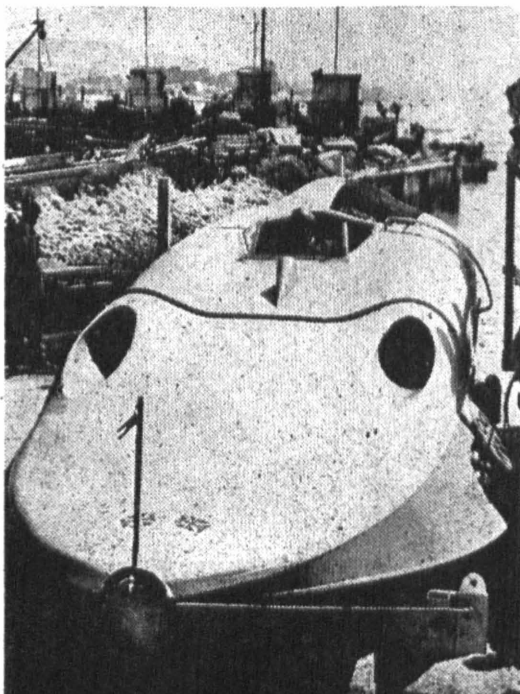
Президент ТРУМЕН призначив посла США в Туреччині ЕДВІНА ВІЛСОНА на керівника американської місії в Туреччині, що буде створена в зв'язку зі схваленням надання ста мільйонів доларів на допомогу Туреччині. (Фото в центрі)

Советський міністр чужоземних справ В'ЯЧЕСЛАВ МОЛОТОВ (у капелюсі) прибув 26 червня 1947 року до Парижу, щоб обговорити з англійським і французьким міністрами закордонних справ план Маршалла. На аеродромі Ле Бурже його зустріли: міністр чужоземних справ Жорж Відо (ліворуч) і советський посол у Франції Богомолів (посередині, внизу).

Грецький КОРОЛЬ ПАВЛО в уніформі фельдмаршала грецької армії. (Фото праворуч, внизу).

Один із заступників міністра закордонних справ США Вільям Л. КЛЕЙТОН перебуває в Лондоні, де, як гадають добре поінформовані кола, веде переговори про можливість надання Великобританії американської позики. Фотосвітлина п. Клейтона знята 24 червня після його наради в британському міністерстві чужоземних справ з прем'єром Етлі, міністром закордонних справ Бевіном та міністром фінансів Гугом Балтоном. (Фото вгорі праворуч.)

Сер Кемпел спробує незабаром установити на озері Коністон новий світовий рекорд. — Внизу сер Малколм Кемпел продемонстрував нещодавно свій вже спортовий човен »Блакитний птах« з турбінним мотором.

Ернест Бевін серед членів британської делегації на паризькій конференції міністрів Франції, Англії й Советського Союзу, що розглядає плян Маршалла.

ВІЛІЯМ БУЛЛІТ

Сили нової закордонної політики

Демократія всюди намагається уникнути неприємних фактів та воліє вчепитися за приемні ілюзії, доки не буде приголомшеною по голові, як це було з нами в Пірл Гарборі. Під час другої світової війни ми знали, що були в смертельній небезпеці, коли б Гітлерові пощастило організувати Європу та Африку для атаки на Західню Півкулю і коли б японці також організували Азію для цієї ж мети. Сьогодні в особі Сталіна ці наміри Гітлера та японських милітаристів — з'єдналися в одно. Ми тепер зустрілися з найгіршими можливостями, бо нашою жертвоністю та перемогою в другій світовій війні дали змогу домінувати Советам в Європі, на Близькому та Далекому Сході й почасті в Африці.

Хочемо ми того чи ні, це — напрямні факти нашого життя на землі сьогодні.

Яку страшну помилку ми зробили, щоб пожати такий отруйний овоч перемоги? Відповідь ясна: наш уряд зробив найбільш згубну помилку в своїй історії, коли в 1941 р. почав вважати Советський Союз за миролюбну демократію замість того, щоб говорити з ним, як з грабіжницькою тоталітарною тиранією, що прагне до захоплення цілого світу. В той час, коли наші збройні сили завзято й жертвовно билась, наша закордонна політика була керована недбало, без уваги на життєві інтереси американського народу. Ми нічого не зробили для того, щоб забезпечити себе від таких же зазіхань сталінського націонал-комуністичного тоталізму, як і гітлерівського націонал-соціалістичного, — підкорити весь світ.

На конференціях у Теграні, Ялті та Потсдамі ми погоджувалися з усіма домаганнями Сталіна в надії на те, що він зміниться й стане добрим і миролюбним. Навіть міністр Бернс, коли прийшов до уряду в 1945 р. був перейнятий ідеєю, що «він знав, як іти

найкраще зі Сталіном», та втратив багато місяців на те, щоб переконатись, що Сталін не спиниться з власного бажання, а може бути зупинений виразною протидією.

Коли Бернс вивчив цю гірку науку, що її рано чи пізно мусять вивчати всі американці, — він відважно виступив проти советського імперіялізму. Ставши на таку рішучу поставу, коли Совети готувались до захоплення Туреччини, він відхилив цю загрозу від східнього середземномор'я. Розумна підтримка іранського уряду дала йому (урядові, прим. перекл.) змогу звільнитись від агентів Сталіна, що захопили північний Іран. Ці два епізоди наочно доводять, що Сталін ще не ризикує на збройний конфлікт зі Сполученими Штатами. Сьогодні ми незрівняно сильніші від Советів, і Сталін це знає.

Наша позиція тепер до деталей подібна до позиції Франції в березні 1936. В той час французькі повітряні сили й армія були найсильнішими в світі. Не дивлячись на це, Гітлер відважився розпочати свою кар'єру завойовника, пославши війська до Райну. Тепер ми маємо доказ, що Гітлер добре був обізнаний, що Франція мала тоді силу розчавити Німеччину, і німецькому війську був би даний наказ відступити, коли б Франція почала мобілізацію. Але мобілізація дорого коштує, а французький уряд хотів збалансувати свій бюджет. Мобілізація — це також політично непопулярна акція, бо забирає чоловіків від родин та від роботи. Крім того, багато французів були погано поінформовані й щиро вірили, що Гітлер ніколи не мав на увазі шкодити Франції — точнісінько, як сьогодні багато наївних людей доводять, що Сталін ніколи не подумав про шкоду для Сполучених Штатів. Тому Франція нічого не робила.

Коли Гітлер став спроможним, він знищив Францію. Через свою помилку й незрозуміння

фактів 1936 р. Франція дійшла до власного руйнування.

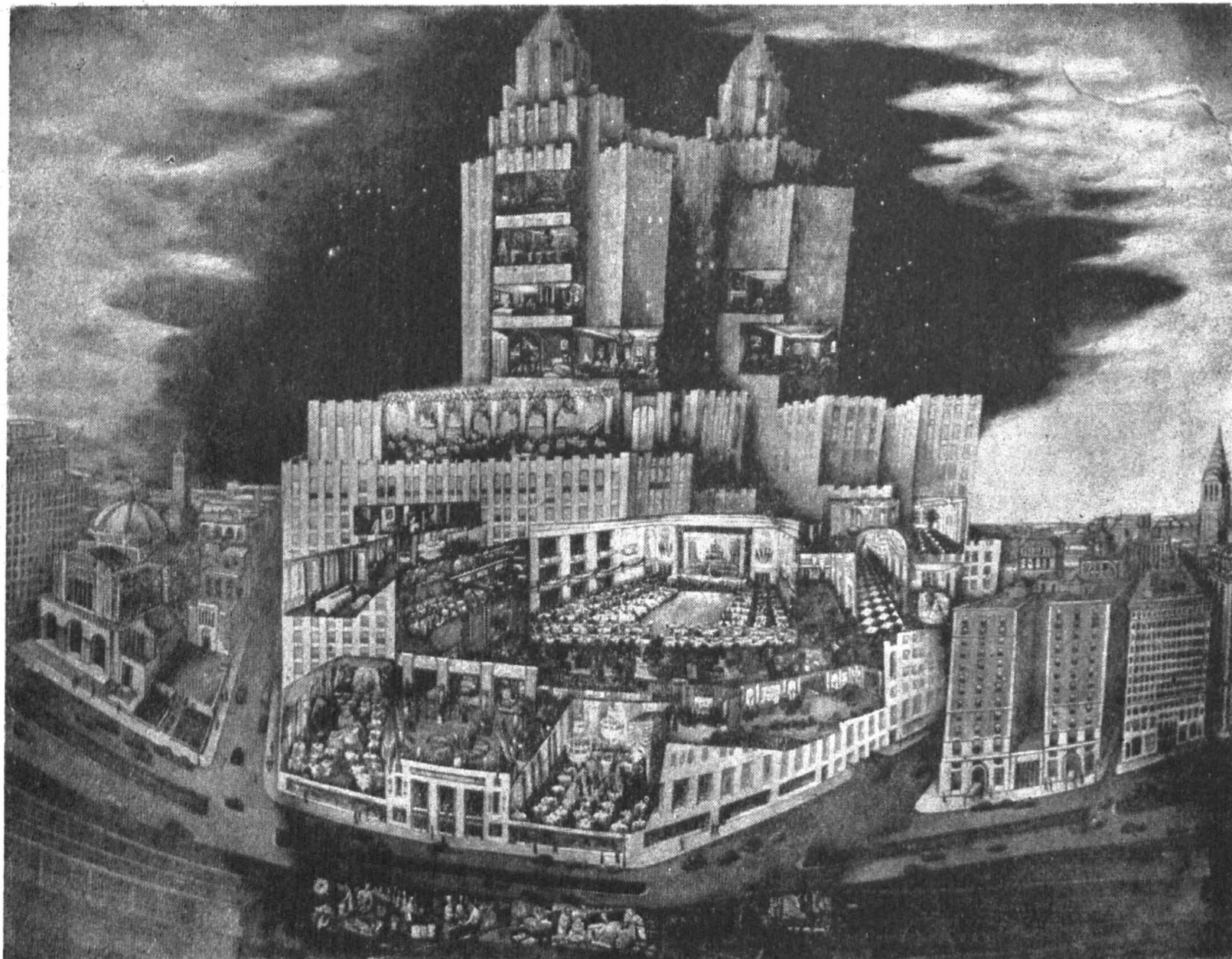
Заспокоювати майбутні жертви розповсюдженням брехливих тверджень про цілковиту миролюбність і в той же час захоплювати бази, з яких пізніше буде наступ, — головний принцип Гітлерової стратегії наступу. Це ж саме лишається і в Сталіновій стратегії. Його тактика така точнісінько, як і в Гітлера: п'яти колонни, пропаганда, складання договорів та ламання їх, погрози та збройні сили. Але Гітлер ніколи не був так забезпечений успіхом у країнах, що їх хотів підкорити, не мав такої підступної та потужної зброї, як Сталін через свої комуністичні партії та ще з допомогою своїх «приятелів».

Час працює проти нас, як працював проти Франції після березня 1936. Кожен день наближає нас до того, що Росія буде мати атомову зброю. Советський Союз з найбільшою енергією перейшов знову на військове виробництво. Домінування Сталіна в східній та центральній Європі стає щораз ефективнішим. Він може користуватися з усіх ресурсів цих країн та 100.000.000 людей для війни проти нас.

Сталін анексував Естонію, Литву, Латвію, частину Фінляндії, Польщі, Чехо-Словаччини, Румунії, цілковито господарює в Польщі, Румунії, Болгарії, Югославії, Албанії та в советських зонах Німеччини й Австрії. Він без жалю розчавлює Угорщину, Чехо-Словаччину та Фінляндію. Він переніс тиск на Грецію й Туреччину, усвідомлюючи, що вони не зможуть протидіяти власними (без допомоги зовні) силами. Його п'ята колони намагається комунізувати всю Німеччину. Його агенти досягли такого впливу в Франції та Італії, що змушують підкорятись їм лідерів-членів уряду цих великих країн.

Всюди Сталінові сили атакують, а демо-

(Продовження на ст. 6)

Фундаменти найвищого в світі готелю розташовані між підземними коліями нью-йоркської центральної залізниці. У вежах типові житлові приміщення

ВАЛДОРФ-АСТОРІЯ

Старий Валдорф-Асторія в Нью-Йорку був перший великий суперлюксус-готель, що його країна будь-коли мала. Його наступник новий Валдорф-Асторія — останній. Новий Валдорф був і є найновішим витвором в історії готелів. Його збудували в 1931 р. Вся будівля коштувала 40 млн. доларів; 47 поверхів мали 2200 кімнат. Тут найбільші і найлюксусовіші відділи в світі, великий вибір елегантських ресторанів, барів, фойе, танцювальні зали. Це найбільший і найдорожчий готель у світі. Коли минулої осені перед генеральним засіданням Об'єднаних Націй офіційні чинники попросили в Асторії 53 відділи для керівників закордонних делегацій, вони гадали, що кожен керівник делегації, що не буде приміщений у Валдорфі, буде себе погано почувати. Рада закордонних міністрів відбувала свої засідання, займаючи 70 кімнат, бюро й спеціальне приміщення для телефонів з телефоністами, що говорили по-англійському, російському й французькому.

Вальдорф-Асторія за останні роки мала в себе в готелі гостем практично кожного пересічного американця і майже всіх відомих закордонних відвідувачів. Декілька років тому в телефонній розмові хтось попрохав викликати короля. — «Якого короля? — запитала телефоністка, швидко бігаючи очима в списку, — мені здається, що ми

маємо тут більше, ніж одного». Це було правильно. На той час там перебували король Греції і король Югославії.

Міністерство закордонних справ використовує новий Валдорф як нью-йоркський дім для закордонних представників. Готель одноразово вмістив 350 закордонних дипломатів і в ці самі дні мав не менше як 9 послів. Але державні мужі не завдають стільки клопоту для керівництва готелю, як кінозірки. Симпатичні Сінатри (найвідоміший після Бінг Кросбі радіо-співак), наприклад, — це дика і вперта категорія людей. Завжди, коли він зареєстрований, у Валдорфі готуються до боротьби. Телефоністки одержують тисячі викликів через телефон, що починаються так:

«Тут говорить дружина «Сінатра». Тоді 48 поліцаїв тренують свої м'язи, щоб помірятися з молодими обнадіяними стати фільмовими зірками дівчатами, які, десь узнавши, який поверх атакувати, темними коридорами й протипожежними приміщеннями прокрадаються туди тільки для того, щоб потім їх із соромом звідти викинули.

На день відкриття готелю 1. жовтня 1931 р. зійшло понад 25 тисяч людей побачити й дивуватися з величі й краси будівлі. Президент Сполучених Штатів надіслав телеграму з побажанням щастя. Три місяці пізніше дві третини величного готелю стояли

порожні. Деякі ночі було так, що на 2200 кімнат було 300 гостей. Всі поверхи стояли замкнені. Вечорами деякі старі працівники, куняючи на сходах, вмикали світло в порожніх кімнатах, щоб будівля виглядала не так самотньо. Впродовж 4-х років дефіциту назбиралось щось до 10 млн. доларів. До 1934 р. працював Валдорф з утратами. З початком 1935 р. починається доба розквіту. Прибуток його подвоюється. На кінець 1947 р. кінцева цифра приросту дійде, можливо, до 16 млн. доларів. Тепер дирекція готелю має, навпаки, турботи не з тим, як заповнити готель, а з вибором претендентів. Старі й вірні відвідувачі мають першість. Книга відвідувачів готелю нараховує тепер понад 6 млн. колишніх гостей. Телефонна мережа з 140 телефоністками могла б обслуговувати місто з двадцятьма п'ятьма тисячами населення. Валдорф виготовляє щоденно 10 тис. обідів. Проблемаю для керівників готелю стала тепер нестача кельнерів. Стаючи до праці, кожен кельнер одержує на 118 сторінок книжку, в якій подано вказівки, що повинен і чого не повинен виконувати кельнер.

Кельнер з Валдорф ніколи не може носити серветку на руці; не дозволяється стояти двом кельнерам разом, розмовляти в кухні. Кельнер з Валдорфу ніколи не може лякати пальцями, щоб привернути увагу

Відвідувачі переповнюють «освітлений зірками дах», щоб потанцювати, поїсти й понити.

на себе гостей, а ще більше — показувати свою незадоволеність з чайових. Два рази на тиждень кельнери слухають лекції моралі Рена Блека. «Добрий кельнер повинен знати більше, ніж інші люди. Коли хто небудь з відвідувачів хоче знати, звідки ця

риба або шматок м'яса, то добре знати географію. Кельнер повинен знати музику. На випадок якась дама за столом хоче знати, чию музику грає оркестра Врамса чи Баха. Добре бути обізнаним з театральним життям, в разі б гість хотів знати, чому

один з гатунків картоплі має назву «Сара Бернард». Такі речі збагатять ваші кишені!» — каже Рене Блек.

Валдорф-Асторія — оригінальне й цікаве підприємство.

А. Тодор

(Продовження)

кратія — відступає. Не допустити Сталіна з'єднати сили Європи, Азії та Африки для нападу на Західню Півкулю — це сьогодні життєвий інтерес Сполучених Штатів. Ми не можемо дати відповідну допомогу одноразово всім народам, загроженим советським імперіалізмом; ми мусимо старанно вибирати пункти, де зможемо застосувати силу найефективніше. За такі перші пункти през. Трумен правильно обрав Грецію та Туреччину, де нещастя було найбільш ясно видне. Не так далеко від цього й Франція, що перебуває тепер у критичній ситуації. Та ці проблеми виступають усюди на землі, тільки з деякими іншими деталями. Коли б Сталін досягнув контролювання Франції через п'яту колону, французький уряд став би нам ворогом. А французький нарід потягнула б комуністична таємна поліція масами на розстріл для підкорення наказам. Ми змушені були б зустріти Сталінові повітряні сили з французькими розпізнавальними знаками на них у Касаблянці та Дакарі (дуже важливі стратегічні пункти Зах. Африки прим. перекл.) — що лежать проти Бразилії. Ми мали б Сталінові літаки на французьких островах (Мартініка та Паделуа); що замикають Панамський канал, та на островах Св. Петра й Микельон, що замикають вхід до річки Св. Лаврентія.

Контроль Франції значив би, що Європа стала комуністичною. Італія, де комуністична партія загрозливо сильна, попала б до Сталінових рук. Американська та Британська зони зах. Німеччини залишилися б маленьким, слабким шматочком серед величезного комуністичного континенту, що протягається від Атлантики до Пацифіки, — доки зрештою доведеться б забрати свої війська. Англія опинилася б перед перспективою бути закиданою ракетними бомбами, далеко потужнішими, ніж німецькі V-1 та V-2 — і це саме з Франції. Вона опинилася б у становищі Мальти під час минулої війни. Менші держави Європи упали б одна за одною. Європа, керована комуністами за директивами Москви, була б не менш загрозливою для Сполучених Штатів, ніж Європа під нацистами, диригованими з Берліну.

Комуністична партія сьогодні найбільша у Франції, але тут стільки різних політичних партій, що 72% депутатів не комуністи. Повнокровна, здорова фізично й морально демократія може бути запорукою того, що комуністи не пройдуть до міністерських місць. Але Франція тепер духово хвора, лідери некомуністичних партій поборюють один одного інтелектуальними рецептами для оздоровлення країни. Комуністи, загрожуючи генеральним страйком, примушують інші партії давати їм високі пости в уряді. Їх відомий лідер Торез, дезертир із французької армії під час минулої війни, став віцепрезидентом, і комуністи керують міністерствами національної безпеки, праці, здоров'я та відбудови.

Головні працівники французьких повітряних сил тепер майже цілком перебувають під контролем комуністів, багато офіцерів також комуністи. Армія в цілому складається з багатьох членів партії, але крім цього, комуністи мають власну, добре озброєну запільну армію, значно численнішу, ніж регулярна французька армія. Люди в Парижі, жартуючи кажуть, що «Сталін може зайняти Францію через телефон, коли захоче».

Коли б лідери некомуністичної більшості у французькому парламенті вирішили б утворити уряд національної єдності, залишаючи комуністичну меншість в опозиції, ми дали б їм всю допомогу, потрібну для того, щоб підтримати демократичний уряд.

І ми могли б їм допомогти в утворенні нормального економічного життя Франції. База економічного становища Франції — здорова, і коли б її комуністи були під контролем, вона б тільки потребувала допомоги, щоб залагодити спустошення з війни та німецької окупації.

Демократична Франція може бути найбільш надійним чинником демократичної Європи і разом із своїм захистом може бути й нашим. Коли більша частина Європи не зможе бути об'єднаною в демократичну федерацію, вся Європа буде об'єднана під советським імперіалізмом.

Греція, Туреччина, Франція, Китай — хто ще потребує нашої допомоги? Може статись, що значно більше, і в межах нашої можливості ми мусимо допомогти їм. Наша єдина надія — уникнути відкритої війни з советами — базується на тому, що сьогодні, коли ми набагато сильніші від них, — будемо мати передбачливість, енергію, та мужність відвернути Сталіна від загарбання нми нових стратегічних просторів, організувавши вільні народи світу для опору проти советського імперіалізму, щоб советський дик-

татор постійно перебував перед переважною силою. Ця сила мусить бути не тільки мілітарною чи економічною, вона мусить бути також і силою ідеї. Щоб знайти основи, якими зможемо перемогти брехню та фальшивки комуністів, не треба далеко шукати, досить узятись за Євангелію, наш Біл про право та промову Лінкольна, в якій він запитує про принципи, що можуть утримати союз штатів, і відповідає: «Це віра в декларацію незалежності, що дає свободу не тільки народові цієї країни, але й надію для всього світу, для всіх майбутніх часів».

Це те, що ми повинні захищати. Це те, що ми повинні дати світові. В царині ідеї, свободи — наша атомової бомба. Трудно вірити, щоб росіяни, людей з благородним серцем, могли погнати їх комуністичні володарі в наступ на все, що для нас таке дороге. Але це так. І коли ми не станемо лицем до ворога тепер, мусимо знати, що він стає сильним, як демон, підступний, жорстокий, без найменшої пошани правди, немилосердний та злий, і що буде пізно рятувати навіть самих себе.

Переклав з «Рідерз Дайджест» О. Г.

Дарданелли - фокус світової політики

З того часу, як перський цар Ксеркс збудував у 5-му сторіччі до Р. Х. міст через Гелеспонт, проблема Дарданельської протоки, що лежить між Азією й Європою і з'єднує Егейське море з Мармуровим, не зникла з міжнародної політики. Дарданелли й Боспор, що веде з Мармурового моря до Чорного, з давніх-давен були теренами міждержавних інтересів. Знов і знов постає питання: хто володітиме протоками? Знов і знов зацікавлені великодержави ведуть переговори про зміну правил щодо користування ними, щоб стабілізувати цей неспокійний пункт світової політики. На протязі сторіч багато крові пролилося за протоки, численні судна пішли на морське дно в світовій війні 1915 року, коли британська фльота хотіла пробитись через Дарданелли.

В квітні 1946 року американські бойові кораблі пройшли вперше з 1930 року вузьку Дарданельську протоку. Серед цих кораблів був і лінійний корабель «Міссурі», на якому японці підписали безумовну капітуляцію. На цей раз «Міссурі» виконував миролюбну місію — він привіз останки померлого в Вашингтоні турецького посла. Цим США явно хотіли показати, якого значення надають у своїй чужоземній політиці турецькій державі. Майже рівночасно президент Трумен висловився про велике господарське й стратегічне значення близького й середнього Сходу. Народи, що живуть там, заявив президент, не досить міцні, щоб стати проти потужної агресії. Ці обшири не повинні стати об'єктом суперництва між іншими державами; тому ООН має право і навіть обов'язок втрутитися й захистити ці країни близького й середнього Сходу.

Дальніші політичні події показали, що США взяли на себе обов'язок протектора сувернітету Туреччини. Ці вислови набирають тим більшої ваги, що якраз перед тим советський уряд повідомив Туреччину про потребу нової російсько-турецької угоди (термін попередньої 20-річної російсько-турецької угоди про дружбу закінчився в листопаді 1945, а росіяни попередили ще в березні 1945 року, що не згодні її продовжи-

ти). Нова угода мала усталити нові умови щодо Дарданеллів та повороту Росії турецьких провінцій Карс і Ардаган, що були відтіяні від Росії берестейським миром 1918 року.

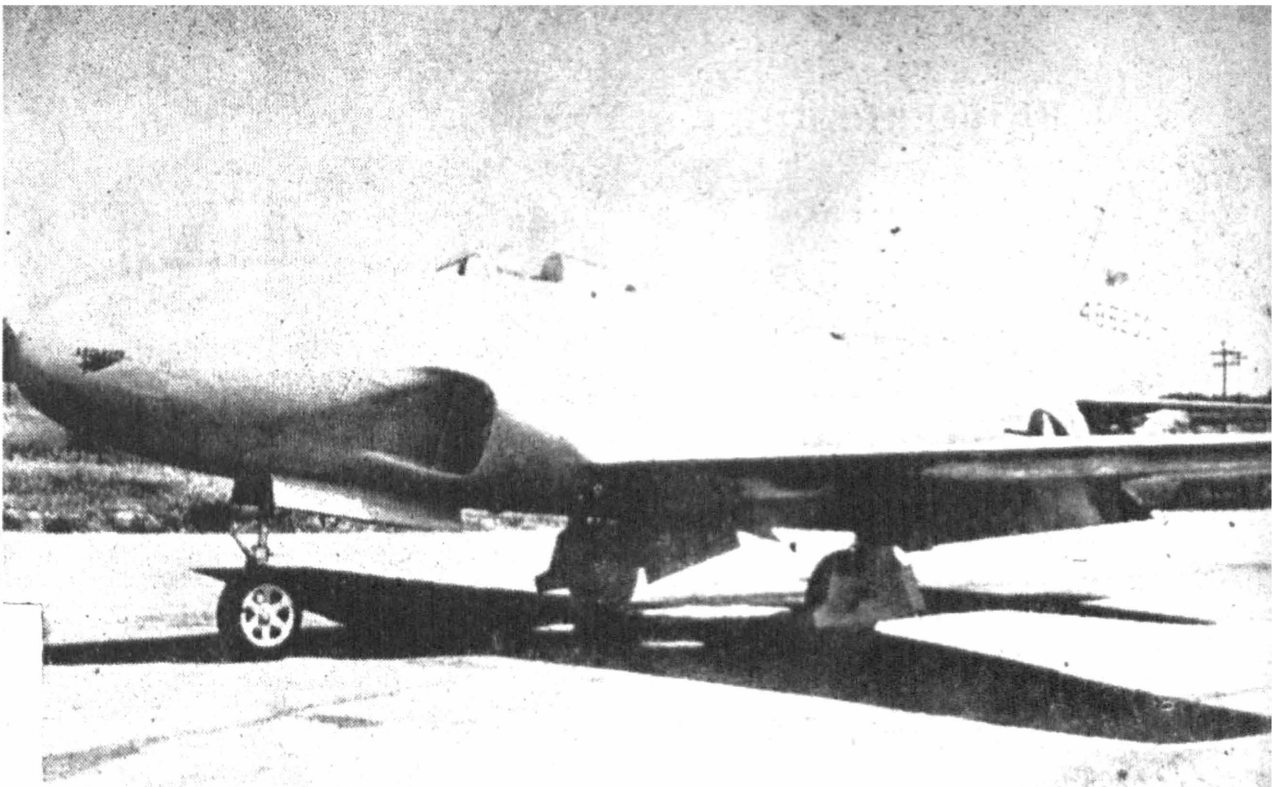
Росія вимагає ревізії угоди в Монтре про протоки. Ця угода, укладена в липні 1923 року, ствердила панування Туреччини над протоками. В 1930 році цю угоду змінено так: чорноморські держави — Туреччина, Росія, Румунія й Болгарія — зберігають право вільного проходу їх торговельних суден через протоки. Мирного часу зазначені країни можуть проводити через Дарданелли військові кораблі, але з обмеженням числа їх і типу. За війни військові судна учасників війни в протоки не допускаються, щоб не пошкодити турецькому нейтралітету й не втягти Туреччину в конфлікт. Військові кораблі інших держав можуть заходити в протоки лише за згодою на це Туреччини, якій довірений контроль виконання угоди. Потсдамська угода трьох держав передбачає, що кожна з трьох країн, які підписали її (США, Великобританія й СССР), повинна подати свої окремі пропозиції щодо зміни угоди в Монтре.

Росія зацікавлена в зміні цієї конвенції, щоб усунути труднощі, яких вона зазнала за останньої війни. Через те, що перехід військових суден через Дарданелли був заборонений, призначений для Росії американський військовий матеріал треба було перевозити через весь Іран, від Перської затоки до портів Каспійського моря, залізницями та вантажними автами. Морський шлях через Дарданелли й Боспор до портів Чорного моря значно полегшив би СССР воєнні операції. В листопаді 1946 року американський уряд запропонував надати чорноморським країнам права вільного проходу військових суден, як за мирного, так і за воєнного часу. Британський уряд передав Туреччині аналогічну ноту. Після цього вона погодилась почати переговори на підставі американської пропозиції.

Воротьба великодержав за вплив в обширах колишньої османської держави

На фото американський полковник Альберт Бойд, що встановив 19 червня 1947 року світовий рекорд швидкості — 1005 км. за годину — на винищувачі військової авіації США типу Локхід Шутінг Стар. (Фото АП.)

ще не закінчилась. Колись кордони турецької держави проходили коло воріт Відня, в Африці — коло Альжіру й Судану, охоплювали весь Арабійський півострів, Сирію, Месопотамію й доходили до південної Росії. Але минули сторіччя, і турецька держава ввійшла в свої етнографічні межі. Колишні підлеглі їй країни стали або самостійними, або підмандатними англійськими чи французькими просторами.

Багато говорили про «боспорського хворого». Але це не відповідає дійсності. Після першої світової війни з попелу османської держави піднялася турецька республіка. За кілька років мудрого й енергійного керування турецька держава відбудувалася й зміцніла. Туреччина вже забезпечена від будь-яких несподіванок. У жовтні 1939 року вона уклала 15-річний військовий союз з Великобританією й Францією, а в березні 1941 року пакт про ненапад із Совєтським Союзом; у червні 1941 року — дворічний пакт про ненапад з Німеччиною.

Господарське й стратегічне значення Дарданеллів найкраще пояснює прагнення ССРР вийти до Близького Сходу. Росія не лише вимагає від Туреччини права вільного переходу її військових суден через Дарданелли та спільної оборони Дарданеллів, але запропонувала також Греції передати їй гавань на Додеканезах в Егейському морі.

Як і раніш, східне середземномор'я стоїть завдяки проблемі проток у центрі інтересів світової політики. Споріднену проблематику викликало Дунайське питання. Англійська газета «Обсервер» так характеризує цю паралелю: «Для Совєтської Росії Дунай, як і Дарданелли, являє собою оборонний вал; відкривати їх небезпечно. Вони виходять до Чорного моря й залишають довгий південний кордон Совєтського Союзу вільним. Це російське бажання оволодіти Дунаєм і Дарданеллами та захистити їх проти чужоземних суден має вже майже сторічну давність». Несподівано Туреччина знайшла нового приятеля в особі США, що підкреслено демонструють цю приязнь. До Стамбулу приходять з візитом американські бойові судна; турецький уряд в Анкарі одержує в позику 400 мільйонів доларів.

Американську позику одержала також Греція. Грецький нарід, що тепер бореться за свою внутрішню волю, приніс війні великі жертви. За часи окупації державами осі в 1941 і 1942 роках смертність у Греції в сім разів перевищувала довоєнну. Великі також господарські спустошення, що потребують довгих років відбудови.

Румунія також зазнала у війні багато шкоди. В першій світовій війні вона стояла

на боці альянтів, у другій — на боці держав осі. Тепер країна, що була колись шпихліром Європи, страждає від голоду. Природа щедро нагородила Румунію. Її ґрунт родючий, а під його поверхнею приховані багаті скарби сировини; серед них особливо нафта надала країні світового економічного значення й забезпечувала їй достатки. А що Румунія за останньої війни була співником Німеччини, вона не одержить допомоги з репарацій; навпаки — муситиме сама їх сплачувати. Бачачи, що країна швидко йде до економічної катастрофи, Совєтський Союз знизив свої величезні репараційні вимоги до Румунії. Сучасний букарештський уряд Сполучені Штати, як і Великобританія, не визнають, бо він не придатний для розвитку вільної демократії в Румунії. Західні демократії вимагають заходів, що забезпечили б Румунії такий уряд, який відповідав би волі народу, бо лише демократичні уряди, зазначають у Лондоні й Вашингтоні, спроможні здійснювати на довгий час укладену

Віцепрезидент нью-йоркської біржі Чарлз Е. Салтцман призначений 19 червня 1947 року на посаду заступника міністра чужоземних справ. Салтцман, що закінчив військову академію США, служив за війни в армії в чині бригадного генерала.

(Фото АП.)

мирну угоду й запобігти перетворенню Балкан на постійне європейське вогнище небезпеки.

Але демократизація таких балканських країн, як Румунія й Болгарія, — важке завдання, бо опозиції, якщо вона взагалі ще існує в цих країнах, доводиться переборювати незвичайні труднощі. Болгарія стала незалежною державою після російсько-турецької війни згідно з мирною угодою 1878 року. З того часу дружба з Росією стала одним із стовпів її чужоземної політики. В серцях болгарських селян, що складають 85% населення країни, міцні проросійські симпатії, і тому намагання Німеччини з 1943 року примусити Болгарію до розриву з Росією заломилася. Відносно легкий успіх російського більшовизму в Болгарії не дивний, але, як і в Румунії, ця зовнішня перемога більшовицької ідеології приховує глибокі внутрішньо-політичні суперечності.

Повсний світ ще не знайшов рівноваги. Та цього й не можна було сподіватись, бо наслідки світової пожежі 1939-45 років не можуть бути так швидко усунуті. Країни, що зазнали жорстоких політичних і соціальних ударів, мусять спочатку досягти внутрішньої стабільності, і лише тоді процес лікування дасть зовнішні наслідки.

На політичному комплексі Балкан відбивається проблема майбутнього арабських племен, що прагнуть єдиної арабської держави. Розташовані на східному узбережжі Середземного моря Сирія й Ливан були на протязі сторіч, від 1516 до 1918 року, під турецьким пануванням. В 1922 році Франція одержала на них мандат від Ліги Націй. Але араби не мирилися з французькою зверхністю, як це показали повстання останніх років. Кризи вибухали одна за одною, аж поки Франція не погодилась під американським і британським тиском надати Сирії й Ливанові довго виборюваної незалежності. Але неспокій арабського світу робить країни близького й середнього Сходу постійним джерелом міжнародних небезпек так само, як і позиція Балкан у центрі уваги великодержавної політики однієї з великих країн перетворює середземноморський простір на арену сутичок міжнародних протиріч. Свідома цієї небезпеки Америка мусіла втрутитись. Майбутнє покаже, чи здійсниться її прагнення зробити володаря ключів від дарданельських воріт міцною ланкою на довгий час. Як і раніш, східне середземномор'я залишається через дарданельську проблему вогнищем політичних полій світу.

А. Вовченко

ЙОГО ІМ'ЯМ

Кіно-роман за оригінальним сюжетом і опрацюванням фабули Миколи Янішевського

(Продовження)

— Де ж вона? — з тривогою в голосі запитує Гльорія.
— Загинула під час бомбардування в Лондоні.
— О... полегшено зідхає Гльорія, — я читала, що ті німецькі бомби спричинили багато нещастя.

— О, певно, певно!

— Поздоровте мене. Сьогодні день мого народження. Але, всупереч звичаям, я обрала не гомінке оточення гостей і поклонників — всі вони надокучили, — а ваше товариство.

— Буває, — відповідає Тюмель і, вийнявши з кишені гарнітуру з мерехтливими коштовностями, підносить її Гльорії. — Ви, здається, лишилися невдоволені з того, що ці дрібнички закупив я? Тепер, у цей знаменний для вас день, дозвольте мені піднести їх законному власникові...

— О, це дуже мило з вашого боку, — дякує Гльорія.

Припавши до її руки, Тюмель запитує:

— Гльоріє, скажіть мені, маєте ви друга? Близького, доброго, інтимного друга?

— Ні... Тепер ні...

— У мене був наречений, але загинув за війни. Ви теж де в чім здалека нагадуєте його, тільки ви стрункіші. — Гльорія сервує прикрашений букетом стіл на дві особи, ставить високі кришталеві бокали. — Прошу до столу, — запрошує вона гостя, увімкнувши радіоапарат. Дивної чистоти звуки мелодії наповняють будуар.

— За чарівну іменинницю, — поздоровляє Тюмель, підіймаючи бокал.

— І за здійснення бажань, — відповідає з усмішкою Гльорія.

— Взаємно! — Його п'янить вино й розкішна жінка, освітлена золотавим матовим світлом. Дивиться на її груди, прикрашені рубіновою брошкою. Сп'янілий від пристрасти обсипає Гльорію зливою поцілунків.

— Я вічно хотів би бачити вас, цілувати руки, слухати вашу розмову.

— Фріц Майер?! — вигукує шеф, пильно приглядаючись в обличчя Тюмеля

— На жаль я незабаром їду до Парижу.
— Гльоріє, чи згодні ви бути моєю дружиною?
— Одначе ви дуже хапливі. Лиш тиждень, як ми знайомі.

— Я люблю вас, Гльоріє! Люблю над усе в світі!

— Можливо, я згодилася б... але треба подумати.

— Я б хотів від'їхати з вами інкогніто. Колись я склав заповіт перед матір'ю, що ніколи не візьму за дружину актрису.

— О, любий! Я згодна... Це так романтично...

Ганс Тюмель піднімає Гльорію, мов пушинку, й довго кружляє нею по кімнаті. Звуки чудового вальсу линуть з радіоапарату. Тюмель з Гльорією підходить до трюма, і закохана пара спостерігає себе.

— Нам можуть заздрити, — відповідає, усміхаючись, Гльорія, нагороджуючи Тюмеля пристрасним цілунком. Лунає дзвоник, і до будуару заходить високий стрункий чоловік у смокінгу. Подаючи великий букет троянд, він цілує руку актриси.

— Вибачте, Гльоріє. Я не міг зректися втіхи особисто вітати з днем ангела зірку екрану...

— О, дуже вдячна! Які чудові троянди, — відповідає Гльорія, рекомендуючи Тюмеля, — знайомтеся, пане посол. Це американський мільйонер Гаррі Годнетт.

Посол, пильно глянувши на Тюмеля, здригнув:

— Яке б ім'я не прибрав собі офіцер гестапо, я не подаю йому руки. Зробіть люб'язність, залишіть помешкання моєї землячки! — гостро наказує він.

— Ви помиляєтесь. Вимагаю сатисфакції!

— Забирайтесь, доки не пізно! — кричить посол. Тюмель хутко ретирується, проклинаючи зустріч.

— Чорти б його забрали! Здається, це французький посол, що я його свого часу інтернував у Польщі. Лиха година принесла його сюди. Жаль, що я з ним тоді не покінчив при спробі втекти, — бурчить Тюмель і, заскочивши до своїх апартаментів, гукає на Фукса:

— Мусимо негайно тікати за межі Швейцарії! Тюмель хапливо вкладає друкарську машинку, фотографічний апарат, убрання й розкидає по кімнаті валізи:

— Це доведеться покинути.

— Як це так?! Такі чудові валізи... із справжньої шкіри...

— Коли рятують власну шкіру, плюють на шкіряні валізи. Пішли! І взявши по валізі, вони пускаються чорним ходом до гаражу.

— Простіть, Гльоріє... Давно ви знайомі з цим фертиком? — зацікавився посол.

— Ні, лише тиждень.

— Прекрасно. Вибачте, я поспішаю. Мусимо затримати його, поки не перемахнув через кордон. Посол поспішно прощається, цілуючи руку Гльорії. На обличчі в актриси недомисел. Вона ламає руки й плаче.

— Нічого не розумію...

Посол дзвонить у телефон:

— Галло! Дайте розпорядження заарештувати визначного агента німецького СД, що перебуває в готелі «Ріца»

під ім'ям американського мільйонера Гаррі Годнетта...
...»Ройл-Ройс« підїжджає до прикордонної рогачки. Подавши документи американського офіцера, Тюмель переїжджає до Німеччини.

ДИЯВОЛОВЕ ЛІГВО

Розділ десятий

Розкішна лімузіна, повіваючи американським прапорцем, мчить напівзруйнованими вулицями Мюнхену. Ось вона пролітає попід напівзруйнованою аркою «Зігестор» і котить через прекрасний міст, перекинтий між зеленими берегами. З вікна автомобіля видно запінені каламутно-зелені хвилі Ізару.

Біля руїн брунатного дому авто спиняється, з нього виходить Ганс Тюмель, обтягнутий у бездоганну форму офіцера американської повітряної фльоти. На вузькій ремінці, перекинутій через плече, звисає фотографічний апарат.

— Порохи історії, — тяжко зідхає Тюмель, оглядаючи звалища цегли, порослі зеленим мохом і бур'янами.

Його увагу приваблює балкон при стіні зруйнованого будинка. Приклавши до ока блискучий «Контакс», він бачить крізь візор апарата картини минулого, що встає в його пам'яті...

Брунатний будинок напередодні війни. Під звуки барабанів, чітко відбиваючи кроки, маршує піхота, проходить артилерія. В одній із шеренг молодців СС і СД він бачить себе у щільно припасованій, затягнутій ременями зеленястій формі офіцера. Колони німецького війська в суворому порядку ступають по квадратних шліфованих плитах майдану, відходячи в безконечність перспективи назустріч сонцесходові. Вони йдуть вулицями польських міст, шляхами Полісся, переправляються через ріки й лясною сунуть на схід. Добірні колони переходять міста і села України.

Ганс Тюмель, бридливо скривившись, читає наказ офіцерам:

— Нам не потрібні підкорені люди, а лише їх земля. Ми повинні їх винищити. Так сказав фюрер у своїх дванадцятьох заповідях.

— Повісити закладників! — І сотні людей гірляндами звисають із балконів міських будинків.

— Спалити! — І села й міста заволікають хмари диму з пожеж. Щораз частіше бачить Тюмель озлоблені обличчя українців, поляків, жидів, що тікають до лісу. Із-за кожного куща в спину німецькому солдатіві стріляють партизани. Стонлена німецька армія спроквола бредє зарослими бур'яном полями, болотистими перелісками і цілими колонами потопає в трясовині. Солдати поринають у землю, лишивши на поверхні тільки каски... Величезне поле, ніби валунами засіяне, — то надії на паколи каски на могилах загиблих. На великому пляні — могила з березовим хрестом і написом:

»Альфред Фріц із Вальзерталя. Упав 1-го травня 1943 на Сході — хто б міг припускати, що наш блицкриг скінчиться так катастрофічно, — закінчує Тюмель, пригнічений своїми спогадами; клацнувши засувцем фотографічного апарата, простує до авта, що стоїть недалеко...«

... Тюмель повільно йде повз пам'ятник загиблим сорока тисячам баварців, звертає погляд на вістря високого чавунногоobelіска, що впирається в захмарене небо. З-над хмар лине ніби замогильний глухий голос:

»Скільки раз ми намагалися розв'язати німецьку проблему війною і все це кінчалось поразкою. Скількох

Розкішна біла сукня з шовкової парчі важкими фалдами спадає до її струнких ніг

поразок зазнав наш народ! Війна не приносить нам щастя! Тридцятилітня війна, франко-пруська війна, 1871, 1914—18, 1939—45... Ми повірили вам і віддали життя для добра батьківщини...«

Гансові Тюмелеві страшний цей замогильний голос. Голос переслідує його. Він мчить у своїм автомобілі в поле, але голос мерців ніби доганяє його.

По шосе, завиваючи сиренами, мчать шість мотоциклістів емпі і, оточивши Тюмеля, зупиняють його авто.

— Папери?!

Сидячи в автомобілі, Ганс Тюмель бачить Фукса, що виходить, усміхаючись із поліції.

— Поцастило?

— Все гаразд. Маю новий німецький пашпорт, — відповідає Фукс, показуючи документ.

— Сепп Фукс з Обермюлле — читає вражений Тюмель, однак тобі пощастило! Дуже суворо?

— Ні, ідіть сміливо...

... Фріц Майер, — читає анкету шеф поліції. Його увагу приваблює фотографія Тюмеля. — Фріц Майер?! — вигукує шеф, пильно приглядаючись в обличчя Тюмеля. — О, друзяко! Ось де зустрілися! Ви Ганс Тюмель, шеф СД. Дякуючи вам я відбув три роки в концентраційнім таборі!

— Ви помиляєтесь! Я не той, за кого ви мене вважаєте.

— Це ми перевіримо! — заявляє, підвівшись шеф. Зчиняється борня. На допомогу біжать поліцисти. Ганс Тюмель, одстрілюючись, вискакує в вікно; скочивши до свого «Ройл-Ройса», пускає мотор.

— Швидше! — кричить він Фуксові, змінюючи на бігу номери й колір автомобіля...

Покинувши автомобіль у густих хащах здичавілого парку, вони, перетинаючи пустир, подовбаний глибокими лійками від бомб, наближаються до руїн знищеного кварталу.

— Коли немає нам життя на землі, спустимось під землю, — лютує Тюмель, сходячи в тьмяне підземелля руїн, — наказано зайняти нові заздалегідь приготовлені позиції! Тут будемо жити. Добути матраци, ліжка, меблі, — наказує він Фуксові.

ТРІУМФ АКТРИСИ

Розділ одинадцятий

Жваво розмовляючи, американські офіцери та стрункі панночки в формі УНРРА заповняють яроосвітлену театральну залю.

Гаснуть матові кулі ламп. Лунають звуки увертюри. Айріс, зручно відкинувшись на бархатну спинку крісла, сидить у напівтемряві льожі. Її супутник, капітан Роджерс, читає програму.

«Золотий вік» — оперета композитора Миколи Степового. В головній ролі — артистка київської опери Марія Квітко. Дирижує автор.

Промінь прожектора освітлює струнку фігуру диригента. Сиве пасмо зміється в її чорному волоссі. Диригентська паличка впевнено злітає вгору.

— Містер диригент — цікавий, — каже Айріс, розглядаючи його в бінокль.

Повагом піднімається важуча бархатна завіса. Яскраво освітлена сцена показує терасу замку на березі блакитного моря. Гомінке свято на пошану прибуття героя війни — американського офіцера. Прикрашений нагородами, він піднімається по східцях тераси під гучне й радісне вітання від гостей. Шість струнких та гнучких танцівниць звиваються в динамічному танку. Айріс приємно вражена сценою. — Цей південний закуток нагадує мені замок на березі Неаполітанської затоки. Таке ж синє море, троянди, що обвивають колони, захід сонця, музика. Тільки немає Гаррі, — зідхає Айріс.

На сцені появляється освітлена блакитними відблисками прожекторів Марія Квітко. Розкішна біла сукня з шовкової парчі важкими фалдами спадає до її струнких ніг. У темних хвилях волосся блищить дядема. Ніжне, прекрасне, не спотворене гримом лице актриси викликає захоплення.

— Яка чарівна! — чути в залі.

Капітан Роджерс, навівши бінокль на примадонну, ділиться з Айріс:

— Вона, дійсно, прекрасна!

Глибоке драматичне сопрано Марії пристрасно звучить

під затихання оркестрових звуків. У тонкій гармонії дуету її голос зливається з оксамитовим баритоном героя. Глядачі зачаровані співом артистки. Грім оплесків злітає в залі.

— Браво, браво, браво!

Окрилена успіхом Марія усміхається: вклоняючись публіці на тлі опущеної завіси. Букети квітів летять до її ніг.

Микола, зустрівшись поглядом з Марією, радісно

— Ми згодні, — приймає пропозицію Микола. — Ви потурбуєтесь про візи?

всміхається.

— У двері туалетної до примадонни стукає солідний американець.

— Прошу, — відповідає Марія, здивовано оглядаючи непроханих одвідувачів. Вони шанобливо цілують її руку.

— Містер Кейлі, представник кіно-фірми «Парамонт», — рекомендується літній уже американець.

Ми захоплені вашою грою й зовнішністю, міс Мері! На вас чекає блискуча кар'єра. Пропоную вам укласти контракт з нашою фірмою. Хочете знятися в головних ролях нових фільмів?

— Дуже вам вдячна...

— Надхненний успіхом оперети Микола входить в туалетну до Марії.

— Мій чоловік і автор оперети, — рекомендує актриса Миколу.

— Дуже приємно, — тисне йому руку містер Кейлі й повторив свою пропозицію.

— Ми згодні, — приймає пропозицію Микола. — Ви потурбуєтесь про візи?

— Зрозуміло...

ФУКС — ДИПЛОМАТ

Розділ дванадцятий

Карбідна лампа тьмяно освітлює непривітне підземне сховище. Дерев'яний стіл з неприбраними рештками їжі, дві табуретки — це й усі меблі убогого житла. У кутку на с'як-так збитій лаві з солом'яним матрацом лежить, закинувши ногу на ногу, Фукс.

— Фукс Йозеф, 29. серпня 1901 р., Обермюлле. Підданство — німецьке, — читає вголос Фукс, розглядаючи новий німецький паспорт. Увага його спинається на власній фотографії, і він філософує...

(Продовження в наступному числі)

Берхтесгаден з Бацманном; до його підніжжя суне туман

Війна за волів

Ще недавно в баварській пресі було повно вісток про те, як відновлена Австрія в рамках майбутнього мирного договору з Баварією вимагала перегляду кордонів, наслідком чого Баварія мала б утратити так звані закутки на Руперті. Тогочасний баварський президент Гегнер заявив, що при потребі Баварія оборонятиметься проти цих вимог навіть силою, хоч би й не мала іншої зброї, крім вил та ціпів з якими селяни Зендлінгу вже вирушали раз на австрійців, що зайняли були тоді Мюнхен. Розмови про відступлення цієї території вже замовкли. Але хвилювання баварців з цього приводу легко зрозуміти, коли взяти до уваги, що головна частина цього закутка на Руперті — околиці Берхтесгадену — це взагалі найчарівніший закуток у всій Баварії.

Уже колись, багато століть тому, коли вогнепальна зброя була ще дивовижною, а люди билися мечами, списами та киями, за цю перлину баварського краю точилася запекла війна. Почалася вона суперечкою за сімнадцять корів, що в Рамзав, біля Берхтесгадену, паслися на тому місці, де мали право паситися тільки воли. Ця війна охопила суміжний Зальцбург та чималу частину Баварії; палено села, штурмовано замки, багато людей лягло трупом. Коли шаліла ця війна, названа пізніше в історії «воловою війною», в Берхтесгадені панували розбагатілі й сильні нащадки ченців, які свого часу перетворили тамтешні ліси на родючу країну. Ченці з їхнім ігуменом мали в своїх руках, — як це було по всій Німеччині аж до глибокого середньовіччя, — також світську владу, були очі до суперечок. Вміючи користатися зі зброї так само добре, як і з молитовника, вони не відступали ні перед якою сваркою.

«Сіль землі»

Звичайно, тепер не дійде до нової «волової війни». Але з хроніки цієї війни так само, як і з недавньої газетної суперечки, видно, що баварці знають, чим вони володіють у чудовому Берхтесгадені; так само знають австрійці, що вони могли б у ньому виграти. Коли сьогодні краса цієї околиці робить її дорогою для власника, то в давнину до цього прилучалося й господарське багатство соляних копалень біля Берхтесгадену. З прадавніх часів добувають сіль з глибини лона землі на соляній горі біля Берхтесгадену. Спосіб добування залишився й тепер незмінним. Він полягає в тому, що в глибину гори пускають воду, що там насичується сіллю. Насичений розчин перетікає майстерно зробленими солепроводами аж до Розенгайму, де випаровуванням здобувають із нього очищену від будь-якого бруду сіль, що йде для людського вжитку. Решта солоної води використовується для лікувальних цілей у купелях, з яких найвідоміше недалеко від Берхтесгадену містечко Бад Райхенгаль. Кожен, хто хоч раз мандрував по градирнях Райхенгалю і вдихав гостре солоне повітря, що лине від високо нагромаджених стапелів хмизу, по яких скрапає вниз солона вода, знає, наскільки це повітря корисне для органів дихання. Ніхто, хто заїде в околиці Берхтесгадену, не минає нагоди побувати в соляній копальні, проїхатись човном по солоному озері, яке показують відвідувачам у використаній частині копальні. Сорок таких підземних озер у гротах, де сіль іскриться відблисками електричного світла, ховає Соляна Гора.

Казкова країна

Як у глибинах землі, так і на поверхні, в сліпучому сьйві сонця — чудова ця

країна. Поет і письменник цього краю, Людвіг Гангофер, що в минулому разом з Людвігом Тома був найвідомішим поетом Баварії, недаремно примушує героя свого берхтесгаденського роману «Мартінклявен» ігумена Ебервайна скрикнути, коли його зір з висоти Унтербергу блукає по оточених горами смарагдово-зелених долинах:

»Кого любиш, Боже, того закинеш у цей край!»

Вершина Унтербергу носить характерну назву: «Берхтесгаденський високий трон». І справді — це скелястий трон, гідний самого володаря світу. Так широке й чудове видовище відкривається з нього. Воно гягнеться аж до Зальцбургу, через море шпилів, серед яких немало вкритих снігом велетнів-гір у крижаних коронах, що зводяться над сірими доломітами.

В нерозгадній глибині цих гір — як каже легенда — спить німецький кайзер Барбаросса з своїми лицарями. Коли круки, облітаючи гори, провістять кінець світу, вони вийдуть звідти у повнім блиску своєї сили.

Королівське озеро

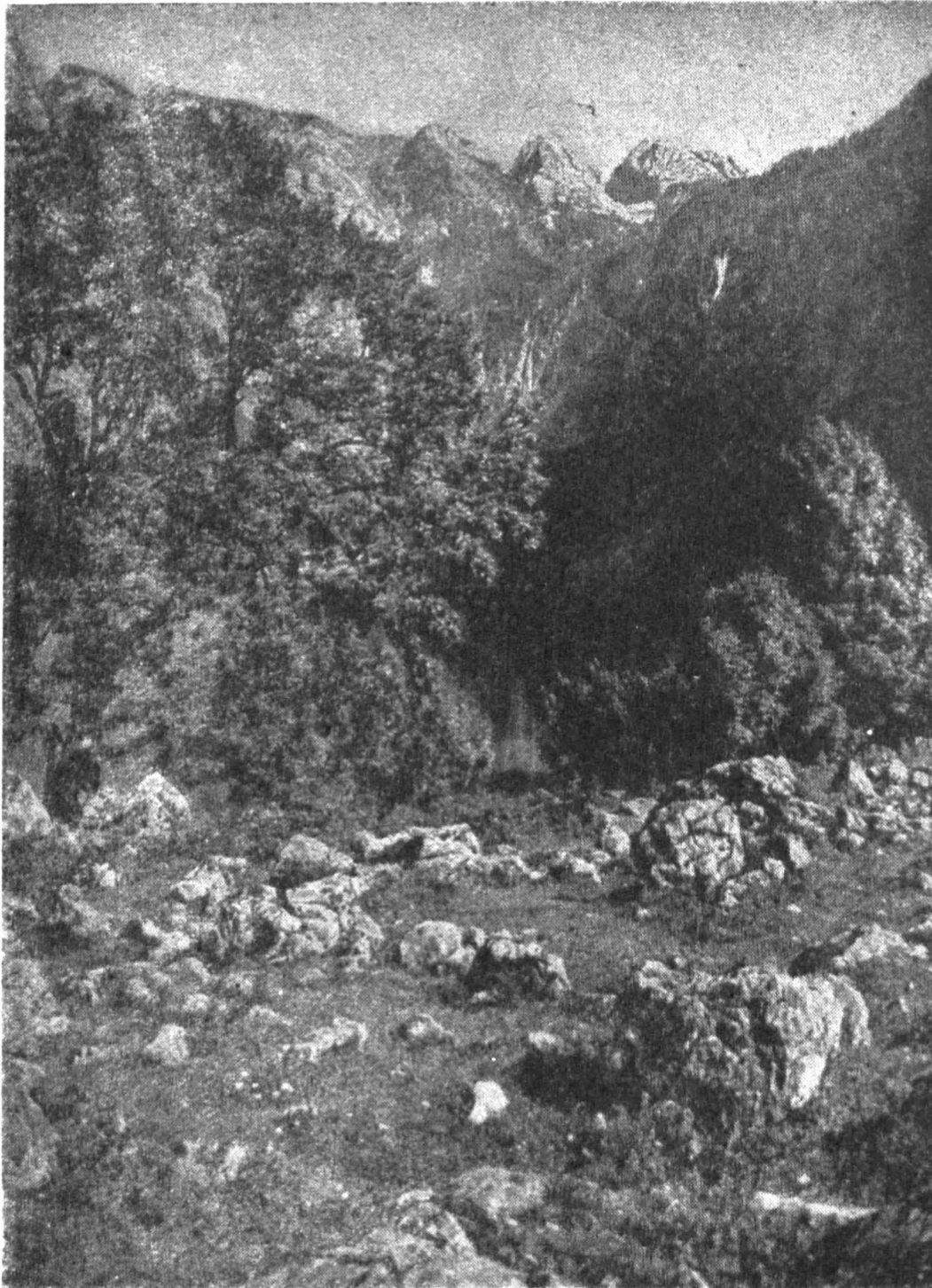
Оповідання про Барбароссу — це тільки легенда. Тим чудовнішою здається нам ця країна в дійсності, при погляді на найвеличніше з баварських озер — «Кенігзес». Королівським озером зветься воно тому, що короліє над всіма іншими озерами. Лежить воно між високими аж під небо скелями; коли глянути згори, то здається, що це темне глибоке око самої природи загадковим поглядом дивиться на вас.

Глибина озера надзвичайна; в деяких місцях її досі не могли вимірити. Звідси виникла легенда, що озеро має підземне сполучення з морем. Потужно здійснюються навколо озера скелясті маси гір — «Вацман», «Гоген Гель», «Штайнернес Меер» та інші велетні. Від часто відвідуваної церковці Св. Бартоломея, що міститься в найдальшому закутку біля озера, куди можна добратися лише човном, зачудоване око бачить запаморочливо-стрімкий північний спад «Вацмана», на якому загинув уже не один відважний альпініст.

«Оберзес», озеро, сусіднє з «Кенігзес», ще самотніше й замріяніше. Зате «Гінтерзес», що лежить у привітній Рамзавській долині, вражає контрастом з обома попередніми. В цій долині колись стояли вілли багатіїв, тоді як багаті на дичину мисливські області «Кенігзес» були власністю королів.

Дівчина з Берхтесгадену, прибрана в убрання свого рідного краю

Тільки вузькою смужкою землі відокремлюється Кенігзее від Оберзее, що лежить самотнє й казкове між горами

ІВАН МАНИЛО

ЗРАДА

(Із книги «Байкар»)

Заякорилось літньою в діврові,
Сумують арфи придніпрові...
(Читачу, вибачай на слові!) —
Метикуватий зубоскал

Шакал

У дружбі вічній присягався нетіпашному
Палали дві [Ослові...]
В багні
Незгоди і борні...

І ось в ліску
(На сонце ніч роз'ятрена упала...)
Голодний Лев настиг Шакала:
«Хе-хе! Хе-хе! Та на своїм віку
Я навіть Червяку,

Не те що Левам, присягавсь немало.
А пан, голодний, із далеких сел?
І не смакує, певне, рясноплідих зел?
У мене друг є вірний і дурний Осел...
Він, необачний, в яму западе —
М'ясиво свіже й молоде!»

«Ну, добре! — Лев з призиством заревів
І — лапу звів.

Коли ж наликавсь досхочу ослини
(Шакал натлився слини)

Побрід до Леопарда в гості,
Лишивши ябеді гарячі кості.

А Леопард — чолатий чоловік —
Подав йому пораду:

«О, чом Шакала, брате, не розсік?
Хто зрадив раз — нову готує зраду!»

А Лев: «На зрадниках стоїть новітній світ,
Без них трухліє й моноліт,
Ослиного ж не буде сала —
З'їмо і Януса-Шакала!»

Вік улюбленців фільму

Захоплені ентузіясти фільму завжди ламали собі голови, роздумуючи над тим, скільки років має цей чи той фільмовий артист, ця чи та фільмова артистка, їхні улюбленці. Про це не можна було ніяк довідатися ані з реклами, ані з життєписів артистів; у цій справі панувала багатомовна мовчанка. Фільмові артисти, побоюючись викликати серед глядачів та фільмових ентузіястів розчарування, а впарі з цим утратити популярність, бували інколи цілими десятками років 25-чи 30-літніми. Англійський часопис «Дейлі Мейл» посмів зрадити вік кількох американських артисток та артистів, недосяжних у славі зірок срібного екрану.

З тієї статті ми довідуємося, що славні акторки — Грета Гарбо і Кльодет Кольбер мають більш 40 років, Норма Шірер навіть 44. Жан Крафорд має «на сумлінні» всього 40 років, зате Мері Пікфорд зможе незабаром похвалитися добрим віком — 54 роки. «Маленька» Шірлей Темпл має не тільки 18 років, але й чоловіка, що тепер служить в американській армії. Славна Соня Генье, що все ще має вигляд 18-літньої дівчинки, святкувала в родинному колі своє 34-ліття, відома артистка французького походження Аннабеля має також 34 роки, а сучасна найславніша американська артистка, шведка, наступниця Грети Гарбо, Інґрід Бергман має всього 30 років.

Чоловічі «зірки» не на багато старші: Клерк Гейбл та Едді Нелсон мають по 40 років, співак Бінг Кросбі — 43, Вен'яміно Джілі — 57, а Чарлі Чаплін — 58 років.

(кв)

Хто хоче насолоджуватись красою озер «Кенігзее», уникнувши при цьому напруженої мандрівки горами, тому найкраще відпристані «Кессель» для моторного судноплавства на «Кенігзее» — проплисти до Готценальм, звідки розгортається чудовий красвид озера. Внизу плавають човники, не більші за коробочку сірників чи горіхову шкаралупу, а люди в них нагадують казкових гномів. Гірські орли кружляють високо в повітрі — у себе дома; того, хто підіймається на гору по м'яких галявинах серед шелесту лісу, супроводять своєрідні вистиви похлиплих байбаків. Вони сотками кишать на цій горі. При наближенні людини на мить завмирають, мов закам'янілі, а потім, пронизливо свиснувши, блискучо зникають у норі, мов би їх земля проковтнула. На скелях навколо «Кенігзее» росте й рідкісна квітка едельвайс, виключно гірська рослина. Росте в таких місцях, що треба важити життям, щоб її зрвати.

Щастя й нещастя краю

Берхтесгаден-це чимале містечко з мальовничими старими й новими будівлями,

багате на історичні пам'ятки. Чимало готелів та притулків для подорожніх, але зрозуміло, що в теперішніх умовах ними можна користуватися дуже мало. Раніш відвідувачі тисячами пропливали через Берхтесгаден, тепер же їх небагато. Гітлер, зачарований красою околиці, збудував собі тут гірську віллу і переніс одного разу сюди центр своєї влади. Якраз Гітлер накликав на берхтесгаденський край багато нещастя. Щоб боротися з цим нещастям, тутешнім мешканцям буде потрібна вся їх зятятість, яка, до речі, ввійшла в прислів'я.

Багатозначна назва

Старо-верхньонімецькою мовою слово «гаден» значить «передпокій». «Берхта» ж, або «Перхта» — за поганських часів була богинею цього покритого безмежними лісами краю. Отже «Берхтесгаден» — це передпокій в осідку богині. Можна сказати, що й тепер ця назва відповідає чудовій околиці, за яку стільки сперечалися. Не обов'язково бути поетом — досить мати щире серце, щоб сприйняти красу цієї країни.

Н. Баварський

»ТОСКА«

(З нотатника)

На сцені — опера Джакома Пуччіні «Тоска». Ставить її український оперний театр під мистецьким керівництвом диригента Б. Пюрка. Слухав цю оперу в багатьох театрах, дивувався цьому одному з найфеноменальніших шедеврів італійського мистецтва, тремтів, захоплювався... і тепер захоплююся знову. Захоплююся з променистою думкою, — коли ще почую цю чарівну музику, коли ще побачу цих чудових людей, що вміли жити, боротися й гідно в боротьбі умерти. Захоплююся з полум'яною думкою, — коли ще побачу це, з великої літери мистецтво, що є не власністю дня, року, століття чи навіть епохи, а власністю вічності. Понад головами систем і урядів, поза часом і простором. Чому? — Бо в ній я бачу справжніх людей. Бо ці люди співають гімн життю і вмирають для того, щоб жити. — це Тоска й Каварадоссі...

Решта — гло. Ніби хата чи одежа: вони не змінюють ні напрямків душі, ні коливань пристрасти...

Джакома Пуччіні — велетень. Його підняла на п'єдестал вічності його сучас-

ність... вірніше — сучасники. Маленькі люди, як і ми, але маленькі люди з великим (!) почуттям. З почуттям Тоски й Каварадоссі. Чудесні дерева з буремного саду життя, де перед тим відшуміли Отелло, Леді Макбет, Гамлет, Ромео і Джульєта... Вони, Фльорія і Маріо, підняли творця на п'єдестал вічності, бо він їх вивів на кін такими, якими вони були. Перш за все людьми. Людьми в піднесенні і падінні, але з непоборним прагненням піднесення! Прогресивна ідея лише змінює амплітуду коливань їхніх пристрастей. Земних, життєвих, як саме життя, повторних, але рідкобачених у джунглях примітивізованого двадцятого віку.

Після закінчення опери змеланхолійлий сангвінік з гарячої Херсонщини сказав:

»Я хочу бачити Тоску з нашої Степової Еллади, покажіть її — мужню й жіночу Тоску з новою жаждою жити, з новою жаждою боротися за своє щастя (щастя одиниці — щастя спільноти) і не боятися за це щастя умерти. Покажіть її...«

»Навіщо вам Тоска?« — спитав я. — »Навіщо вам Тоска, коли ви не Каварадоссі...« Так я спитав, і змеланхолійлий сангвінік сказав мені до побачення...

Я не спав усю ніч...

На світанку, коли перший сонячний промінь розплющив сонні очі вікна, я сказав.

»А все таки я бачив Тоску! Це була Капітоліна Задорожня! Звідки вона? З Італії чи з Степової Еллади...? А зрештою... у ній я бачив Тоску, доки Каварадоссі — Зайфер не переступив поріг буття. Кінець...! Бути дві години Тоскою, — значить можна бути довше...!«

Мистецтво може перевтілювати людей... Де ж тоді кінчається життя і починається мистецтво?

О. Сурмач

Троянда

Розцвітання різних видів троянд знаменує собою початок літа.

По садках цвітуть тоді центифольні, провансальські, чайні, бенгальські троянди, схили ярів прикрашені різнобарвними китицями диких рож-шипшини.

Грецька поетеса Сафо назвала колісь троянду — цю дитину гарячого Середземного моря «царицею квітів», і назва ця зберігається за нею й досі. Троянду кохали, їй поклонялися, її виспівували всі народи старого світу на Сході й на Заході. Іран раніше звався Гюлістаном (країною троянд). Національний іранський поет Гафіз у сотнях віршів оспівував чарівну квітку й за його бажанням був похований у величезному розарії (трояндовий сад) у Кессері.

В античній Елладі особливо шанували білі й червоні троянди з острова Родосу, що й дівав від них свою назву. «Рода»-погрецькому троянда В латинській мові це слово перетворилося на «розу» й перейшло до нас у формі «рожа». Інша українська назва нашої квітки походить від грецького слова «тріантафіллон» — тридцятилиста, яке в болгарів перетворилося на «триндафіл», а в нас на «троянду».

Біла троянда, за грецьким мітом, народилася з білосніжної піни, що вкривала тіло Афродіти, коли богиня вийшла з моря в усій своїй дивній красі. Одного разу Ерос зненацька своїми рильцями перекинув на троянду посуд з напоєм богів-нектаром. Так біла троянда перетворилася на червону. Любили троянду й у Римі — надто троянди з Пестуму; про них часто згадують Овідій, Вергілій, Гораций. З трояндами в римлян були пов'язані свята на честь померлих, що відбувалися на початку літа й звалися розаліями. Ці розалії перейшли потім на Україну у вигляді т. зв. «русальних семиць», що припадають саме на Зелені Свята. Від них пішло й слово «русалка», бо, за народнім повір'ям, русалки виходять з води бавитися саме після Зелених Свят.

Культ троянди дійшов у Римі меж при останніх цезарях. На одному з бенкетів Геліогабала його гості були засипані такою масою троянд, що задихнулися під ними.

Не втрачала свого значення троянда і в середньовіччі. У Франції вона була в такій пошані, що не кожному дозволяли її культуру. Хто мав ці привілеї, мусив був здавати магістратові три вінки троянд на Благівіщення й кошик троянд на Вшестя.

Всім відома «війна білої та червоної троянд» в Англії між домом «Йорк», що мав у гербі білу троянду, і домом «Лянкастер» з гербом, прикрашеним червоною трояндою.

В Німеччині троянда згадується вже в національному епосі Нібелюнгів. Королева Крimgільда мала у Вормісі на Райні величезний трояндовий сад. Франкфурт на Майні й нині зветься «містом троянд». Переповнений трояндами стародавній Гайдельберг на мальовничому Неккарі. У невеличкому містечку Гільдесгайм є величезне трояндове дерево, якому нараховують тисячу років, де одноразово цвіте до 50.000 троянд. Натомість у Баварії троянда та її дикий родич — шипшина — зустрічаються не так часто.

Завжди кохався в троянді й народ український, згадуючи її часто в піснях своїх. »Я в батька була, як рожа цвіла, а тепер стала, як трава в'яла... Навіть національних героїв народня пісня порівнює з трояндою: »Максим козак Залізник, козак з Запорожжя, як виїхав на Україну, як повная рожа«. Чисто українським гумором насичені такі вірші, як »хвалився коров'якові, надувшись, будяк, що на троянду він походить... колючками«.

Проф. д-р М. Галинський

Капітоліна Задорожня — артистка оперного ансамблю під мистецьким керуванням Б. Пюрка.

Конкурс на твори дитячої літератури

В-во «Нашим дітям» ОПДЛ проголошує другий конкурс на твори дитячої й юнацької літератури, а саме:

I. На а) повість із сучасного чи минулого українського життя або української природи, б) фантастичну повість з українською тематикою, в) літературну біографію визначної української постаті (науковець, дослідник, мандрівник, маляр, музикант, полководець і т. д.) з підкресленням часу її дитинства й молодості. Призначення для дітей від 9—10 р. життя або для юнацтва.

II. На а) збірку оповідань із сучасного чи минулого українського життя або природи, б) збірку казок або байок з українською тематикою або кольоритом, в) збірку літературних біографічних нарисів про визначні українські постаті, при чому обсяг нарисів про одну постать не може становити менше, як один авторський аркуш. Призначення для будь-якого віку дітей чи юнацтва.

Обсяг конкурсних творів — найменше чотири авторські аркуші (I авт. аркуш — 40.000 знаків — 20 сторінок машинопису).

Нагороди: I — 3.000, II — 2.000, III — 1.000 НМ, при чому I-ша нагорода може бути призначена тільки за повість або літературну біографію, що стоїть під I. Твори, позначені гаслом, з долученням ковертом, з адресою автора всередині, з назвою твору й гаслом зверху подавати на адресу: Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, Мюнхен, Дахауерштрассе 9/II.

Термін подання творів: 1. вересня 1947 року.

При розгляді творів братиметься до уваги, крім літературно-мистецької вартості, також національно-виховну вартість, передусім для дітей і юнацтва, що виросло чи виростає на чужині.

В-во застерігає за собою право першодруку нагороджених творів з оплатою звичайного авторського гонорару.

Склад журі буде поданий пізніше.

В-во «Нашим дітям» ОПДЛ.

ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР НА ЕМІГРАЦІЇ

Українці на еміграції мають різні форми театрального мистецтва, засвідчуючи цим багатство духового життя нашого народу, що в тяжких умовах тоталітарного режиму не втратив вродженого нахилу до мистецтва.

Серед різних видів цього мистецтва зустрічаємо й ляльковий театр, що його відродив тут п. Верещинський. Він розпочав свою діяльність в укр. таборі в Ельвангені, але честь відкриття його належить не українцям, що ще до цього часу не доцінили його належно, а представникам УНРРА та дітям вірменського табору, де й театр розпочав перші гостинні виступи.

З подивом слухаємо оповідання директора театру п. Верещинського про труднощі, зв'язані з відкриттям і працею театру. Мета театру бути національно-виховним чинником для нашої дітвори на чужині, що поза школами не має інших відповідних закладів.

Перші вистави, що були скомпановані в умовах «без жодних умов», відразу полонили юного глядача казковими переживаннями, що їх дають такі вистави, як «Червона Шапка», «Лис Микита», «Колядка» й ін. Вистави відбуваються при активній співучасті дітвори, що суфлюють, співають разом з виконавцями, дають поради сценічним персонажам. П. Верещинський розповідає, що в однім таборі на питання, до якої кари засудити Лиса Микиту за його злочини, діти одногласно прирекли «відслати» на «родіну», якщо він тут шкодить. Після закінчення вистави юні глядачі не поспішають із театру, лише тиснуться на сцену, бо їм цікаво подивитись, як живуть і виглядають їх малі приятелі — ляльки.

Сам театр досить нескладний. Ляльки не потребують того, що живі артисти, але тим трудніше організувати його так, щоб він

відповідав своєму завданню. Особливо відчувається брак відповідного літературного матеріалу, пристосованого до дитячого віку. Ці тексти вимагають не лише письменника, але й доброго педагога, а це ускладнює творення доброго дитячого репертуару.

Ляльковий театр працює серед чужинців, бо керівників його позбавлено прав Д. П. Але треба, щоб цей театр працював у великій скупченні українців, під опікою ЦПУЕ, треба, щоб до праці йому стали письменники й педагоги.

Перші проби вистави цього театру виявили його незаперечну потребу й велику перспективу на майбутнє. Одночасно виявилось чимало недоробленостей та збочень, що знижують рівень театру.

Відсутність мистецького сценарія створює подвійні труднощі для виконавців і примушує користуватись не завжди досконалим репертуаром.

Ляльки для театру треба мати двох гатунків, залежно від розміру залу й кількості глядачів, інакше втрачається виразність характеристичних рис ляльок. Особливу увагу треба звернути на мову й дикцію виконавців. Бажано, щоб у цьому театрі режисер не був одночасно й виконавцем, щоб він міг у процесі вистави контролювати ефект своєї праці й надалі усувати помічені хиби.

У всякому разі ляльковий театр під орудою п. Верещинського мусить стати справді українським театром «юного глядача» на еміграції і з допомогою зорганізованого суспільства бути могутнім чинником виховання нашої дітвори в національній душі та прищеплювання їй мистецьких зацікавлень.

В. Клименко

На фото: артисти-ляльки дитячого театру під керівництвом реж. Верещинського.

ЗЕМЛЯ ДИШЕ

Дивні зміни земної поверхні. Гори стають нижчими, церковні вежі вищими. Ці підзаголовки напевно викличуть у читача запаморочення або недовірливу посмішку. Але пригадаємо факт, що його подавали часописи перед початком війни, а саме, Арбер, найвища гора Баварського Лісу, згідно з офіційними вимірами, має вишину не 1458 м., як раніш, а 1455,6 м. За цей час вона стала на 25,4 м. нижчою. Не відомо, чи слід приписати таке «зниження» Арберу чисто технічному процесові, зміні результату вимірів, чи дійсному осіданню гори. Нефахівець схиляється прийняти перше. Але такі зміни земної поверхні цілком можливі і науково доведені. Це один випадок: 594-метровий Баркштайн, відома базальтова скеля, біля Вайдена, став «вищий», як це помітило за останні роки перед війною місцеве населення. Його відома величними красвидами верхівка, сказати б, «піднялася». Двадцять-тридцять років тому можна було бачити з Баркштайну лише верхню частину шпиля церковної вежі на віддалі п'ятьох кілометрів. За ці роки поле кругогляду змінлося. Тепер можна бачити не лише весь шпиль, але й чималу частину самої вежі. На цій підставі місцеві мешканці вирішили, що верхівка Баркштайну «виросла». Згідно з науковими роз'ясненнями, маємо тут справу швидше зі зміною висоти в наслідок зміщення земної кори. Ці зміни можна назвати також рухами земної кори, що відбуваються не лише вгору й глибину, але й у довжину.

Подібні спостереження були зроблені і в оберпфальцькому Альтмюльгалі, в районі Байльнгрису, як і в франкському Альтмюльгалі, в районі Паппенгайму. Службовець з Байльнгрису повідомив автора цієї статті,

що в 1929—1930 роках були знайдені в заболочених місцевостях старі зрошувальні споруди, а на сухих пустирях старі висушувальні споруди. Ці факти не мають нічого спільного зі зміною річища Альтмюлю, бо зазначені обшири лежать багато вище. Там знайшли також річища джерел, де ніколи люди за своєї пам'яті не зустрічали ніякої води. Старі люди з Берхінгу розповідають, що росташовані на поверхні Юри села Вірбертсгофен і Рудертсгофен не можна було бачити з долини тридцять-сорок років

Вийшло друком ілюстроване видання:

А. КАЩЕНКО

«ЗРУЙНОВАНЕ ГНІЗДО»

історична повість з часів зруйнування Запорозької Січі

Ціна 7 н. м.

Замовлення надсилати на видавництво «Пу-гу», Авгсбург, Бісмаркштр. 13/II.

Вимагайте у всіх кольпортерів журналу «Пу-гу»!

тому так, як тепер, хоч у полі зору немає ніякого лісу.

У зв'язку з цим згадаємо також про зміни водної природи. Як відомо, раки, що населявали колись Альтмюль, за короткий час загинули жертвою так званої ракової чуми. Спроби знов поселити раків в Альтмюлі не вдалися. Старі альтмюльські рибалки й раколови гадають, що на воду Альтмюлю мала вплив зміна дна, яка викликала чуму, або точніше, змінені умови життя вплинули на зменшення опору раків проти хвороби. Спроби завести тут раків не мали успіху.

Встановлені також зникнення й переміщення джерел коло селищ в оберпфальцьській Юрі. В районах соснових лісів, типових для сухих ґрунтів оберпфальцьської Юри, знайдено ознаки старого листяного лісу, навіть дерев, що особливо люблять вогість.

Такі зміни водної природи пояснюються причинами, що залежать також від зростання культивування ґрунту та винищування лісів. Але напевно мають вплив і зміни на земній поверхні та в глибині, хоч цих змін одне покоління не може простежити.

А. Зіггардт.

ДО ЧИТАЧІВ

Читачам, що звертаються з запитанням, як можна одержувати наш журнал у Бельгії, Англії й інших країнах, подаємо до відома, що передплату на журнал треба сплатити тут (в Авґсбурзі); а по приїзді на місце негайно подати до редакції свою точну адресу. Передплату надсилайте на адресу:

AUGSBURG, BISMARCKSTR. 13/II
VERLAG „PU-HU“
ВИДАВНИЦТВО.

УСМІШКИ

— Марк Твен сказав: «Перестати курити — це найлегша справа. Я можу про це дещо сказати, бо я робив це тисячі разів».

— Є два види друзів — одні кажуть: «Це старе — тому добре»; другі: «Це нове — тому краще».

— Я хочу купити скрипку, — сказав мільйонер.

— Смію вам запропонувати оцю. Страдіваріус 1748 р. Дев'яносто тисяч доларів.

— Кажете, вона зроблена в 1748 році і хочете дев'яносто тисяч за неї?

— Так. — Дев'яносто тисяч.

— Гм... — сказав мільйонер — Чи компанія, що фабрикувала ці коробки існує й досі?

— Ні, — була відповідь.

— Шкода, — сказав мільйонер. — Я не можу купити цієї речі. Бо де ж я дістану до неї запасні частини?

— Якби я не був французом, — сказав француз, — я хотів би бути англійцем.

— Якби я не був англійцем, — сказав англієць, — я хотів би ним бути.

— Якби я не був ірландцем, — сказав ірландець, — я б умер від сорому.

— В Африці, — оповідав манрівник, — ми із моїм слугою примусили побігти банду з п'ятдесятьох диких арабів...

— Двоє проти п'ятидесяти? Ви ж герой!

— О, — скромно сказав мандрівник, — це було зовсім легко. Спершу побігли ми, а вони кинулись бігти за нами...

«Скільки тобі років, сину?»

— Я не знаю. Коли я народився, мама мала 26, а тепер має лише 24».

Один американський журналіст, що був у Москві, передає телеграму до своєї газети: «Під час наради я стояв так близько біля Сталіна, що можна було кинути каменем.» Цензор читаючи холодно зауважує: — Змініть цей текст. Пишіть: «Я стояв близько біля Сталіна. Каменем не кидав.»

Бернард Шов вечеряв в одному ресторані. Музика грала, але це так нервувало його, що він закликав диригента й каже:

«Чи ви граєте також на замовлення?»

«Але ж, очевидно,» — відповів той, — «що маємо заграли?»

— «Заграйте собі, прошу, в доміно, поки я повечеряю» — була відповідь.

Один француз вияснивав, яка різниця між американцем і англійцем. — «Англієць входить до ресторану так, якби він був його власником, а американець входить так, якби його не цікавило зовсім, хто тут власник.»

Два приятелі зустрічаються по п'ятнадцятьох роках.

— «Чи твоя жінка ще й тепер така гарна, як тоді?» — питає один.

— «Так. Але це забирає їй тепер багато більше часу.»

«Пам'ятаєте діти, що я вам говорив минулої неділі?» — каже священик, — «ви мали зробити комусь якусь приємність. Чи ви зробили?»

«Я зробив,» — каже Івась. «Я пішов на відвідини до тітки, а вона каже завжди, що їй так приємно, коли я вже йду додому.»

Стрілець лежить у лічниці і, закохавшись у сестру, каже:

«Я не вийду швидко з лічниці, бо я вас люблю.»

«Вийдете, вийдете, не турбуйтеся. Доктор закохався в мене теж, а він бачив, як ви сьогодні ранком мене цілували.»

Пані Н. хвалиться своїми близнятами й показує фото.

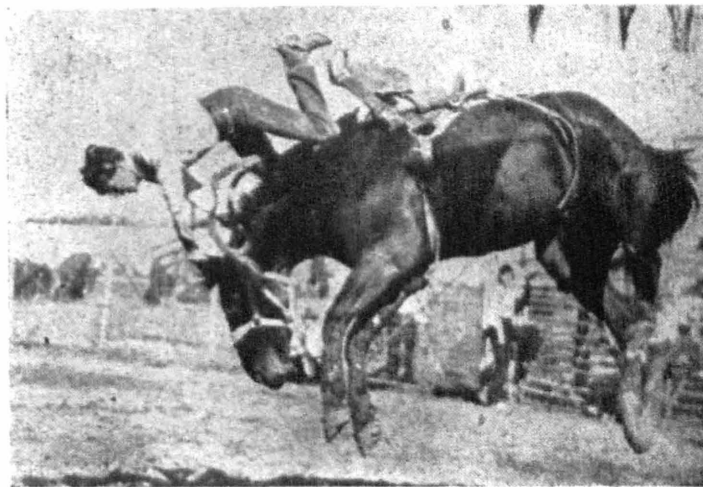
«Але ж тут тільки одна дитина.»

«Нічого, друга точнісінько така сама.»

ВІКТОРИНА № 5

1. **Джемборі:** а) місцевість в Англії, б) світовий пластовий з'їзд, в) рід мармеляди.
2. **Картез:** а) Президент Португалії, б) місто в Іспанії, в) завойовник Мехіко.
3. **Алябастер:** а) рід гіпсу, б) порцеляни, в) дорогоцінний камінь.
4. **Нумізмати́ка:** а) збирання монет, б) наука про герби, в) літературний нігілізм.
5. **Автопсія:** а) наука про походження людини, б) частина автомашини, в) лікарські оглядини трупа.
6. **Гіпія́трія:** а) лікування коней, б) рід недуги, в) пристань у Греції.
7. **Акведук:** а) рід мостів, б) водопровід, в) військові вправи.
8. **Мікрограф:** а) прилад, що змінює звуки, б) що вимірює малі предмети, в) що зменшує предмети.
9. **Нудизм:** а) рід садизму, б) вживають моряки, в) рід натуралізму.
10. **Фібр:** а) волокно, б) гарячка, в) морська риба.
11. **Ро́коко:** а) рід орнаменту, б) напрямок у мистецтві 18 ст., в) дитяча недуга.
12. **Діапазон:** а) дутий інструмент, б) церковний достойник, в) скаля голосу.
13. **Премі́ненція:** а) титул церковного достойника, б) привілей, в) лік на біль зубів.
14. **Мечет:** а) турецький кинджал, б) святиня могохаммеданів, в) індійський політик.

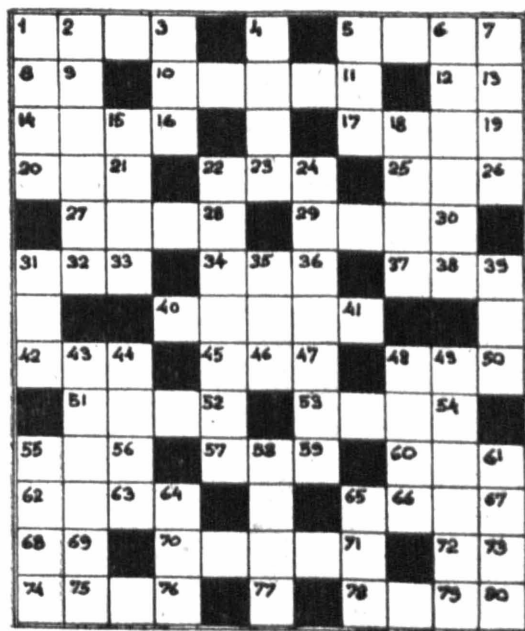
Розв'язка: (16, 2в, 3а, 4а, 5в, 6а, 7б, 8в, 9в, 10а, 11б, 12в, 13б, 14б)

Мешканці Нью-Йорку мають нагоду спостерігати найкращих вершників. На фото: невійдженний кінь скидає з себе на землю вершника. (Фото А. П.)

КРОСВОРД № 6

Поземно: 1-3 — часто вживана латинська назва для дуже поширеної на землі речовини; 5-7 — фігура високого пілотажу; 8-9 — нота; 10-11 — священний камінь у мусульман; 12-13 — сучасна надія людства; 14-16 — морська тварина; 17-19 — портове місто у Франції; 20-21 — умовний шифр; 22-24 — чарівник на Сході; 25-26 — Маршал Наполеона, єдиний, що лишився вірний імператорові до смерті; 27-28 — слово, що його кажуть, коли щось дають, двічі повторене; 29-30 — героїчний переказ в літературі; 31-33 — риба; 34-36 — систематична одиниця класифікації живих організмів; 37-39 — титул володаря однієї з італійських республік середньовіччя; 40-41 — начальник поліції в країнах середньої і південної Америки; 42-44 — частина твору або загального видання; 45-47 — місто на Алясці; 48-50 — член родинної ієрархії; 51-52 — ступінь, рівень; 53-54 — ріка в Німеччині; 55-56 — знаменитий німецький сучасний хемік, лауреат нобелівської премії; 57-59 — одна з українських сучасних організацій; 60-61 — акустичний термін; 62-64 — космічна субстанція; 65-67 — місто на Кавказі; 68-69 — Літера грецької абетки; 70-71 —

знаменита історична постать середньовіччя, еспанський герцог, намісник Нідерляндів; 72-73 — відомий російський маляр (читати навпаки); 74-76 — горілка з рижу; 78-80 — однієї духовної особи.

Доземно: 1-20 — одна з найпопулярніших новел Стефана Цвайга; 2-32 — японське жіноче убрання; 3-16 — земельна міра; 4-23 — ріка — доплив Волги; 5-7 — великий тьок матеріалу; 6-38 — один найстаріших і найрадикальніших винаходів людства; 7-26 — герой стародавнього епосу; 15-33 — Перший грішник на землі; 18-37 — позитивний полюс; 22-57 — місто в Італії, де Наполеон у 1800 р. розбив австрійців; 24-59 — один з великих литовських князів; 31-42 — період змагання в теніс; 35-46 — те, чого всі Д. П. чекали і, здається, нарешті, дочекалися; 39-50 — знаменитий сучасний французький письменник; 43-75 — промовець; 44-63 — знаменитий французький маляр-імпресіоніст; 48-66 — певне визначення часу; 49-79 — представник одного з індіанських племен півн. Америки; 55-74 — грецька богиня; 58-77 — місто в Німеччині; 61-80 — східні ласощі; 64-76 — річкова тварина; 65-78 — ресторан.

Велетенським циркулем вимірюють претенденток на титул «Міс Лос Анджельос 1947 року». Переможниця буде репрезентувати південну Каліфорнію в змаганні за титул «Міс Америки». (Фото внизу.)

Під час змагання в лавн-тенісі у Вімблдоні (Англія), чеський гравч Й. Дробний переміг еквадорського гравча Сегура. На фото: Дробний під час гри (в центрі праворуч).

Коли французький міністр Поль Рамадьє ознайомив французький парламент з новим урядовим фінансовим програмом, що передбачає деяке підвищення цін, натовп робітників влаштував перед парламентом демонстрацію протесту (внизу праворуч).

В присутності голови югославського уряду маршала Тіто в Београді відкрилася виставка англійської книги. На фото (в центрі ліворуч): маршал Тіто на виставці в супроводі п. Ноела Бейкера (в окулярах), міністра англійської авіації.

Заступник американського військового міністра Петерсен (ліворуч) і голова комісії сенату Бріджес обговорюють валютний стан у Німеччині. (Фото вгорі ліворуч.)

На міжнародній текстильній виставці в Нью-Йорку показують одяг та постільні речі, виготовлені з неспальної матерії. На фото (вгорі праворуч): пожежникові не вдається з допомогою пальника запалити один із взірців такого одягу.

(Фото А. П.)

